

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Inschrijvingsleidraad Europese openbare aanbesteding

Begrazing Noordwaard

Staatsbosbeheer & Rijkswaterstaat

Colofon:	
Uitgegeven door:	Staatsbosbeheer Smallepad 5 3811 MG Amersfoort
Contactpersoon:	A. Wolterink
Datum:	01-09-2022
Versie:	1.0
Status:	Definitief

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Beschrijving opdracht	4
1.1 Inleiding en doel van de aanbesteding	4
1.2 Looptijd	4
1.3 Gunningscriterium	5
1.4 Overeenkomsten	5
1.5 Doelstelling van de opdracht	6
1.6 Eigenschappen kudde en dieren	8
1.7 Dioxines en PCB's	9
1.8 Planning aanbestedingsprocedure	10
2 Inschrijvingsprocedure	11
2.1 Informatieverstrekking	11
2.2 Tegenstrijdigheden en klachten	11
2.3 Indienen inschrijving	12
3 Beoordelingsprocedure	13
3.1 Inleiding	13
3.2 Gunningcriteria	13
3.3 Fasering beoordelingsprocedure	13
4 Uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen	16
4.1 Uitsluitingsgronden	16
4.2 Geschiktheidseisen	16
4.3 Overige informatie	17
Bijlage 01 Programma van eisen	19
Bijlage 02 Kwalitatieve gunningcriteria	29
Bijlage 03 Gunningcriterium Prijs	31
Bijlage 04 Gebiedsbeschrijving	32
Bijlage 05 Dienstenovereenkomst	33
Bijlage 06 Algemene Voorwaarden	34
Bijlage 07 Hoogwaterprotocol	35
Bijlage 08 Concept pachtovereenkomst	36

1 Beschrijving opdracht

1.1 Inleiding en doel van de aanbesteding

Staatsbosbeheer (SBB) is voornemens om namens Rijkswaterstaat (RWS) een overeenkomst voor het gebied 'Noordwaard' meerjarig af te sluiten met betrekking tot de invulling van begrazingsbeheer. Het terrein is grotendeels in eigendom van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, hierna te noemen, Rijkswaterstaat. Een klein oppervlak is eigendom van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer voert, namens Rijkswaterstaat, het vegetatiebeheer uit. Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat hebben voor het doorstroomgebied van de Grote Noordwaard, waarbinnen het begrazingsgebied is gelegen, een natuurambitie vastgesteld. Er is gekozen voor het vastleggen van ambities volgens de systematiek van de SNL beheertypen, hoewel het gebied geen onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland en dus ook niet onder de SNL regeling valt. Deze systematiek is een herkenbare en gangbare manier om verschillende ecosystemen te onderscheiden op basis van het beheerdoel. De inzet van grote grazers dient bij te dragen aan het behalen van deze doelen, zie paragraaf 1.5.

In grote lijnen zal het beheer als volgt worden vormgegeven:

- Begrazing vindt plaats door kuddes paard (Konik), Schotse hooglander en waterbuffel. Hiervoor worden de reeds aanwezige dieren ingezet aangezien zij het gebied kennen. Voor de beheerperiode (5 jaar) wordt uitgegaan van deze samenstelling. Het effect van de verschillende soorten zal door Staatsbosbeheer worden gemonitord. Op basis van deze monitoringsdata worden de samenstelling en aantallen mogelijk gewijzigd aan het eind van deze beheerperiode.
- Er vindt jaarronde begrazing plaats in het gebied. De begrazing wordt alleen onderbroken gedurende langere perioden van hoogwater. Vanwege over- en doorstroming van het gebied dienen de dieren gedurende de hoogwaterperiode uit het gebied te worden verwijderd.
- De begrenzing van het te begrazen gebied is weergegeven in Bijlage 04. Ten opzichte van het huidige begrazingsgebied is per ingang van deze opdracht de begrenzing gewijzigd: de twee laagbekade polders (polders Kooijwaard-oost en -west) vallen vanaf dat moment buiten het begrazingsgebied.
- De startaantallen van deze soorten zijn bij aanvang vastgesteld op ca. 27 Konikpaarden, ca. 27 Schotse hooglanders en ca. 27 waterbuffels. Het is mogelijk dat de gewenste aantallen en samenstelling in de toekomst wijzigen t.b.v. de ontwikkeling van natuurwaarden, de uitvoerder wordt hiervan tijdig door Staatsbosbeheer op de hoogte gebracht.
- Aanvullend op het begrazingsbeheer wordt door of namens Staatsbosbeheer mechanisch beheer (maaibeheer) uitgevoerd in de begraasde delen t.b.v. de vegetatielegger en/of natuurwaarden.

Zie Bijlage 04 voor meer informatie over de Noordwaard en de ambities.

In samenwerking met Rijkswaterstaat besteedt Staatsbosbeheer de begrazingsopdracht aan en voert Staatsbosbeheer naderhand de directie over de uitvoering van de opdrachten.

1.2 Looptijd

Staatsbosbeheer is voornemens om aan één inschrijver de opdracht te gunnen. Deze overeenkomst gaat in op 1 januari 2023 en loopt af op 31 december 2027. Deze contractduur is gekozen met inachtneming van de implementatieduur en het op elkaar ingespeeld raken van Opdrachtnemer en Staatsbosbeheer. Ook vergt het tijd om effecten te beoordelen van ontwikkeling van natuurwaarden als gevolg van wijzigingen in beheer. Aangezien dit een langere tijd kan duren is deze meerjarige samenwerking wenselijk.

Aanbestedende dienst behoudt zich het recht voor om bij wijzigingen in opdracht vanwege gebiedswijzigingen, gewijzigde nadere opdrachten van overheidswege, et cetera, gedurende de looptijd in goed overleg met Opdrachtnemers te komen tot een andere invulling van het begrazingsbeheer.

1.3 Gunningscriterium

De opdracht wordt gegund aan de inschrijver met de Economisch Meest Voordelige Inschrijving, gebaseerd op de beste prijs-kwaliteitverhouding (BPKV).

1.4 Overeenkomsten

Met de winnende inschrijver zal na gunning een overeenkomst gesloten worden waarin de opdracht tot het leveren van diensten, zijnde het begrazen van de beschreven hectares, wordt vastgelegd.

Het te begrazen object bestaat, voor het overgrote deel, uit gronden in eigendom van de Staat (Infrastructuur & Waterstaat). Een klein oppervlak is in eigendom van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat hebben ten aanzien van gronduitgifte voor het gebruik van gronden ieder een eigen praktijk vanuit de wet- en regelgeving, eigen beleid en eisen ten aanzien van gebruiksrechten op het eigendom. Hierdoor verschillen de privaatrechtelijke werkwijzen van Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat van elkaar. De beide werkwijzen staan hieronder omschreven per grondeigenaar.

Eigendommen De Staat (Infrastructuur & Waterstaat)

Op de eigendommen van de Staat (Infrastructuur & Waterstaat) is Rijkswaterstaat materieel beheerder en is het Rijksvastgoedbedrijf privaatrechtelijk beheerder. Uit hoofde van het onderhavige dienstencontract van Staatsbosbeheer (mede namens Rijkswaterstaat) worden er op het eigendom van de Staat (I&W) exclusieve gebruiksrechten op de grond uit gegeven door het Rijksvastgoedbedrijf.

Met de Opdrachtnemer van dit dienstencontract wordt naast een opdrachtovereenkomst tussen u en Staatsbosbeheer, ook een geliberaliseerde pachtovereenkomst tussen u en De Staat opgesteld voor de betreffende percelen tot en met 31 december 2027. In bijlage 08.1 vindt u de concept-geliberaliseerde pachtovereenkomst.

Eigendommen Staatsbosbeheer

Op de eigendommen van Staatsbosbeheer is de materieel beheerder en privaatrechtelijk beheerder gelijk, namelijk Staatsbosbeheer. Uit hoofde van het onderhavige dienstencontract van Staatsbosbeheer (mede namens Rijkswaterstaat) worden er op het eigendom van Staatsbosbeheer exclusieve gebruiksrechten op de grond uit gegeven door Staatsbosbeheer.

Met de Opdrachtnemer van dit dienstencontract wordt naast een opdrachtovereenkomst tussen u en Staatsbosbeheer, ook een geliberaliseerde pachtovereenkomst tussen u en Staatsbosbeheer opgesteld voor de betreffende percelen tot en met 31 december 2027. In bijlage 08.2 vindt u de concept-geliberaliseerde pachtovereenkomst.

De overeenkomst van opdracht wordt aangegaan onder de opschortende voorwaarde dat na ondertekening van de overeenkomst van opdracht tevens de twee onderliggende geliberaliseerde pachtovereenkomsten tussen de grondeigenaren van de percelen en Opdrachtnemer zijn getekend.

Algemene bepalingen

De inschrijver kan als Opdrachtnemer het grondgebruik op eigendommen van de Staat (I&W) en Staatsbosbeheer niet afstaan aan derden. Hiervoor geldt onderstaande verbodsbepaling.

Opdrachtnemer is niet bevoegd om de gronden te verpachten of onder welke titel ook geheel of gedeeltelijk aan derden in gebruik of genot af te staan. Overtreding van dit verbod geeft Opdrachtgever het recht om de opdracht/overeenkomst op te zeggen met een opzegtermijn van 3 maanden dan wel de opdracht/overeenkomst te ontbinden zonder dat Opdrachtgever verplicht is om Opdrachtnemer schadeloos te stellen. In geval van overtreding van dit verbod verbeurt Opdrachtnemer een niet voor rechterlijke matiging vatbare boete ten belope van € 50.000, een en ander onverminderd het recht van Opdrachtgever op vergoeding van de schade voor zover deze schade hoger is dan de verbeurde boete. Artikel 6:92 lid 2 BW is niet van toepassing. Opdrachtgever en Opdrachtnemer onderkennen uitdrukkelijk het significante belang dat Opdrachtgever hecht aan het in dit artikel genoemde verbod.

Opdrachtnemer kan mogelijk subsidie aanvragen in het kader van landbouwregelingen, mits deze niet in strijd zijn met het natuurbelang en indien dit past binnen de aangeboden contractvorm. Voor de exacte voorwaarden, rechten en plichten wordt verwezen naar Europees en landelijk beleid.

Opdrachtgever heeft geen fosfaatrechten en Opdrachtgever handelt en bemiddelt ook niet in fosfaatrechten. De inschrijver dient er voor te zorgen dat hij aan alle wettelijke eisen voldoet, dus ook op het punt van fosfaatrechten e.d.

Voor meer informatie over bovenstaande: Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is het bevoegd gezag voor vragen omtrent uw administratie, gecombineerde opgave, subsidies, betalingsrechten, voorwaarden etc.

<https://www.rvo.nl/subsidie-enfinancieringswijzer/uitbetaling-betalingsrechten/landbouwgronden>.

1.5 Doelstelling van de opdracht

Het doel van de samenwerking tussen Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer in de Noordwaard is het verder ontwikkelen van de enorme landschappelijke en ecologische potentie van gebied, vooropgesteld dat de hoogwaterveiligheids- en KRW-doelen gehaald blijven worden.

De gebieden waar het hier over gaat vallen buiten Natura 2000-gebied en SNL regeling. Voor de gebieden zijn echter wel de ambities conform de systematiek van SNL beheertypen geformuleerd en vastgesteld door Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer. Het doel van deze opdracht is het instandhouden en ontwikkelen van natuurwaarden conform de tussen Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer vastgestelde ambities. De grazers, beheerd door de toekomstige Opdrachtnemer, levert in opdracht van Staatsbosbeheer een bijdrage aan het behalen van deze doelen.

Door Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer zijn in grote lijnen de volgende ambities vastgesteld (zie ook Bijlage 04):

- Het intergetijdengebied is een speciale zone in de Grote Noordwaard waar doorstroming een belangrijk doel is, dat sterk stuurt aan de natuurdoelen in dit gebied. In het intergetijdengebied is de doelstelling het in stand houden en vergroten van de kwaliteit van zoete overstromingsgraslanden, aangeduid onder het beheertype 'N12.04, zilt- en overstromingsgraslanden'.
- De ambitie voor laag bekade polder 'Kleine Eijerwaard binnen het begrazingsgebied is het ontwikkelen van Vochtige hooilanden en specifiek Dotterbloem hooilanden, aangeduid onder de beheertype 'N10.02'. In deze polder wordt voorlopig geen hooiland beheer toegepast en is onderdeel van het begrazingsgebied.
- Langs de randen van de laag bekade polders ligt de ambitie op Kruiden- en faunairijk grasland volgens beheertype 'N12.02'.
- De wateren in de grote Noordwaard, inclusief de diepere delen van de slenken worden aangeduid onder de beheertype 'N02.01 Rivier'.

Randvoorwaarde van deze opdracht is dat de belangrijke functie die het gebied heeft voor hoogwaterveiligheid is gewaarborgd. De toegestane vegetatieruwheid vanuit oogpunt van hoogwaterveiligheid is vastgelegd in de

Vegetatielegger van Rijkswaterstaat (<https://www.rijkswaterstaat.nl/water/waterbeheer/bescherming-tegen-het-water/waterkeringen/leggers/vegetatielegger>). De begrazingsactiviteiten dienen, in combinatie met mogelijk door derden uit te voeren mechanisch beheer te leiden tot een beheerregime dat ervoor zorgdraagt dat de aanwezige vegetatie past binnen de randvoorwaarden van de vigerende vegetatielegger. Een specifiek punt in het beheer door de toekomstig Opdrachtnemer is de aandacht voor en de uitvoering van concrete beheeractiviteiten in het kader van het tegengaan van wilgenopslag. In Bijlage 04 is een gebiedsbeschrijving opgenomen.

Werkzaamheden algemeen

De werkzaamheden zijn onderverdeeld in de volgende aspecten. De werkzaamheden omvatten al het werk dat te maken heeft met het beheer van de grote herbivoren.

Beheer kudde:

1. Indien nodig sturen op de juiste dichtheid en samenstelling van de kudde (in nauwe afstemming met Staatsbosbeheer) om zowel de gewenste natuurkwaliteit als de doelen van de vegetatielegger te bereiken;
2. En daarnaast het dagelijks beheer van grote herbivoren, namelijk:
 - a) Dagelijkse verzorging beheidieren;
 - b) Onderhoud van alle veekerende voorzieningen, waaronder rasters, landbouwhekken, klappoorten en veerroosters;
 - c) Pro-actief handelen dus het voorkomen van problemen, door bijvoorbeeld in geval van droogte of hoogwater, tijdig maatregelen te nemen;
 - I. Indien hoogwater wordt verwacht dient Opdrachtnemer zorg te dragen dat de grote grazers een hoogwatervluchtplaats weten te vinden waarmee calamiteiten worden voorkomen. Op de hoogwatervluchtplaatsen dient in dit geval voldoende hooi en in beperkte mate kuilgras aangeboden te worden.
 - II. De hoogwatervluchtplaatsen in het gebied zijn niet toereikend voor de beoogde aantallen dieren over langere perioden. Indien gedurende langere periode hoogwater wordt verwacht, dienen de dieren (in overleg met Staatsbosbeheer) tijdelijk uit het begrazingsgebied te worden verwijderd en op een door Staatsbosbeheer aangewezen terrein worden geplaatst (hierbij wordt uitgegaan van een terrein op enkele kilometers afstand van het begrazingsgebied aan de Weg naar Lijnoorden / Petrusplaat). De Opdrachtnemer draagt in dit geval zorg voor het tijdig vangen en transporteren van de dieren naar de tijdelijke locatie, en zorgt daar voor voldoende hooi en in beperkte mate kuilgras en water. Als de dieren (in overleg met Staatsbosbeheer) weer terug kunnen naar het begrazingsgebied zorgt de Opdrachtnemer wederom voor transport. De kosten voor het vangen en transporteren zijn verrekenbaar (zie Bijlage 03).
- d) Handelend en doelgericht optreden bij calamiteiten;
- e) Veredelen van de beheidieren d.w.z. de gewenste eigenschappen verbeteren of in stand houden door middel van selectie en het inbrengen van nieuwe bloedlijnen indien nodig, inclusief hierbij behorende administratieve werkzaamheden (afstamming, bloedlijnen etc).
- f) Veterinaire zorg;
- g) Registratie en administratie landbouwhuisdieren inclusief oornummers runderen en chippen paarden;
- h) In nauwe afstemming met Staatsbosbeheer bijstellen aantallen en/of verhoudingen dieren indien nodig;
- i) Proactieve signalering van kansen voor het behalen van natuurdoelen in het begrazingsgebied, en deze afstemmen met Staatsbosbeheer;
- j) Bijvoeren indien nodig;

Bijvoeren mag uitsluitend geschieden in overleg met Staatsbosbeheer in uitzonderlijke situaties dus bij hoogwater, strenge vorst en/of sneeuw, slechte conditie in relatie tot dierenwelzijn, of andere calamiteiten en uitsluitend met hooi en in beperkte mate kuilgras. Daarbij geldt:

 - I. De kosten van het bijvoeren gedurende een periode korter dan zes weken per jaar zijn voor rekening van Opdrachtnemer (zie Bijlage 03).

- II. De kosten van het bijvoeren zijn na zes weken (na goedkeuring Staatsbosbeheer) voor rekening van Opdrachtgever.
- III. Het benodigde hooi en eventueel kuilgras wordt door Staatsbosbeheer ter beschikking gesteld, behoudens:

- De periode tussen 1 januari 2023 t/m 30 augustus 2023
- Onvoorziene problemen met leverantie van hooi/kuilgras door Staatsbosbeheer.

In deze gevallen dient er hooi te worden geleverd tegen de in de bijlage 03 opgegeven verrekenprijs.

- IV. De Opdrachtnemer administreert het aantal bijvoederdagen inclusief gevoederde hoeveelheden en herkomst van het materiaal.
- k) Surplus aan dieren verwijderen op een duurzame en maatschappelijk aanvaardbare manier.
Onder maatschappelijk verantwoord wordt verstaan dat er een zo hoog mogelijke toepassing voor de overtollige dieren gezocht dient te worden, zoals herplaatsen in een ander natuurterrein en menselijke consumptie. Indien er geen andere mogelijkheden zijn, dan kan een dier in het uiterste geval zo diervriendelijk mogelijk worden gedood en ter destructie worden aangeboden. Hierbij gaat het er niet uitsluitend om wat er gebeurt, maar ook hoe dit gebeurt. Uitgangspunt is het welzijn van de dieren, waarbij onnodig transport wordt voorkomen. Opdrachtgever biedt geen andere locatie aan, dan vermeld in de gebiedsbeschrijving. Of het mogelijk is om de dieren in het terrein te laten inslapen, is afhankelijk van de situatie. De overtollige dieren die gewend zijn om vrij in de natuur te leven, mogen niet in een intensief gehouden situatie terecht komen, zoals op stal, bij een particulier kinderboerderij o.i.d.

Voorlichting en communicatie:

- a) Evaluatie-, voortgang-, contract- en ander overleg met Opdrachtgever. Ten minste iedere 6 weken een overleg;
- b) Adviseren aan Opdrachtgever over het sturen met begrazingsbeheer en aanvullende beheermaatregelen ten behoeve van natuurdoelen, op basis van eigen waarnemingen en aanwezige monitoringsgegevens.
- c) Maximaal 2 keer per jaar een actieve, inhoudelijke bijdrage leveren aan excursies en uitleg in het terrein over natuurwaarden, begrazing, sociale kuddestructuur etc. Het doel van deze excursies is draagvlak behouden onder bijv. omwonenden en bezoekers;
- d) Maximaal 6 keer per jaar een inhoudelijke bijdrage leveren ten behoeve van de nieuwsbrief Noordwaard die wordt opgesteld en verspreid door Staatsbosbeheer.
- e) Gastheerschap en uitleg over het begrazingsgebied en grazers ligt bij Opdrachtnemer. De Opdrachtnemer is woordvoerder voor het kuddebeheer en is dagelijks telefonisch en in het veld aanspreekbaar voor inhoudelijke vragen van pers, bezoekers en omwonenden. (Opdrachtgever voert strategische voorlichting uit ten aanzien van onder andere pers en dergelijke); Woordvoering en uitingen zijn in lijn met de doelen van Opdrachtgever

1.6 Eigenschappen kudde en dieren

In deze aanbesteding wordt uitgegaan van de huidige kuddes die in het gebied aanwezig zijn. Deze rassen en individuen zijn geselecteerd op o.a. begrazingsbeheer, gedrag, functie en zelfredzaamheid dat aansluit bij de beheerdoelen en beheerzorg. Met betrekking tot gedrag gaat het dan onder andere om natuurlijke schuwheid jegens mensen en honden. Ook zijn het dieren die gemakkelijk door het gehele, waterrijke gebied bewegen en gewend zijn aan perioden van hoogwater. Met betrekking tot zelfredzaamheid gaat het dan onder andere om natuurlijke weerstand tegen parasieten en het in staat zijn om zelfstandig zonder veterinaire hulp af te kalven. Met betrekking tot functie gaat het onder andere om het begrazen van vegetatie waaronder specifiek houtige gewassen en daarmee het creëren van gradiënten in vegetatiestructuur ter bevordering van de biodiversiteit. Voor het beheer is het van belang dat de runderen en paarden generaties lang in de natuurterreinen aanwezig zijn vanwege de terreinkennis.

Afbakening omvang opdracht

Binnen omvang van opdracht

Binnen de omvang van de opdracht vallen de volgende basiseisen:

1. Opdrachtnemer streeft naar het bereiken van natuurdoelen van Staatsbosbeheer zoals beschreven in Bijlage 04, binnen de kaders van deze opdracht.
2. Opdrachtnemer streeft naar het bereiken van gewenste aantallen dieren per soort, maar houdt daarbij rekening met natuurlijke fluctuaties als gevolg van jonge aanwas. Hierbij geldt dat Opdrachtgever de grootte en de samenstelling van de kudde bepaalt, weliswaar in overleg met Opdrachtnemer. Het is hierbij tevens van belang dat aandacht wordt besteed aan de leeftijdsopbouw en sexe-ratio van de kudde, zodat de kudde een zo natuurlijk mogelijk gedrag kan vertonen. Een optimale terreinkennis is bijvoorbeeld zo'n natuurlijk aspect waar de kudde over moet beschikken om te kunnen overleven in een dynamische omgeving. Terreinkennis moet kunnen worden overgedragen van oudere dieren op jonge dieren zodat de kennis binnen de kudde aanwezig blijft.
3. Opdrachtnemer dient zorg te dragen voor een genetisch gezonde populatie en dient inteelt te voorkomen. Hierbij hoort het inbrengen van nieuwe bloedlijnen en eventueel het verwijderen van dieren. Alle bijbehorende kosten zijn voor de Opdrachtnemer. De nieuw te plaatsen dieren moeten voldoen aan de volgende basiseisen: bijgeplaatste dieren behoren tot hetzelfde ras als de huidige aanwezige kuddes, zijn zelfredzaam, vertonen geen tot weinig agressie, zijn weinig nieuwsgierig naar mensen en honden en vertonen natuurlijk wijkgedrag ;
4. Inschrijver is verplicht om de startaantallen dieren zoals genoemd onder Bijlage 01, materie eis 8, in eigendom over te nemen van de huidige kuddebeheerder, volgens de bijgevoegde offerte (Bijlage 04.2).
5. Na afloop of beëindiging is de Opdrachtnemer verplicht de kudde onder dezelfde voorwaarden zoals in Bijlage 04.2 ter overname aan Staatsbosbeheer aan te bieden. Staatsbosbeheer heeft het eerste recht van aankoop van de dieren voor de aanschafwaarde zoals vermeld in bijgevoegde offerte. Indien Staatsbosbeheer geen aanspraak maakt op dit eerste recht van aankoop dan staat het de Opdrachtnemer vrij de dieren in eigendom te houden en/of op de vrije markt aan te bieden.
6. Alle schades, kosten, aansprakelijkheden en verzekeringen, die gepaard gaan en kunnen gaan met de inzet van runderen en paarden in terreinen met recreatief medegebruik, zijn voor risico en rekening van Opdrachtnemer.

Buiten omvang van opdracht

De volgende diensten maken geen deel uit van de opdracht:

1. Communicatie met derden op strategisch en tactisch niveau in de breedste zin van het woord;
2. Onderhoud en reparatie van de vaste, 'harde' infrastructuur (civieltechnische werken, denk aan: oeverbeschoeiingen, wegen, bruggen, sedimentbeheer, etc.)
3. Op het begrazingsbeheer aanvullend mechanisch beheer van vegetatie om te kunnen voldoen aan de vegetatielegger ten behoeve van een piekafvoer van water (opgaande begroeiing).
4. Gericht onderzoek naar graasgedrag en de ecologische effecten van begrazing (input van de Opdrachtnemer wordt wel gewaardeerd).

1.7 Dioxines en PCB's

In 2020 zijn er in bepaalde uiterwaarden verhoogde concentraties dioxine en PCB aangetroffen in het vlees van natuurvee dat meerjarig in deze uiterwaarden geleefd heeft. Zowel Rijkswaterstaat als Staatsbosbeheer zijn geen expert op het gebied van dioxinen en PCB's en hoe deze stoffen zich kunnen manifesteren in dieren. Op dit moment wordt door de NVWA onderzoek uitgevoerd. Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat zijn in afwachting van de resultaten van dit onderzoek.

Dioxinen en PCB's zijn alom in het rivierengebied en het ons omringende milieu aanwezig. De verhoogde dioxine en PCB gehalten hebben mogelijk gevolgen voor de vermarktbaarheid van dit vlees.

Opdrachtgever gaat uit van de volgende situatie op basis waarvan u uw prijsbepaling kan opmaken:

- a) De overtollige runderen en paarden zijn aan het eind van het groeiseizoen, dus in de herfst, grotendeels geschikt voor menselijke consumptie.
- b) De ondergrens hierbij is dat minimaal 80% van de runderen en 80% van de paarden geschikt is voor menselijke consumptie.
- c) Om te bepalen of een dier geschikt is voor menselijke consumptie is geen aanvullende (dure) test nodig, waardoor de verkoop van vlees alsnog niet rendabel zou zijn.
- d) De verkoopbaarheid van orgaanvlees wordt buiten beschouwing gelaten.

Indien in een bepaald perceel de situatie afwijkt van hetgeen hierboven staat vermeld bij a t/m d, zodat als gevolg van dioxine vervuiling meer dan 20% van overtollige runderen en paarden onverkoopbaar is voor menselijke consumptie, dan leidt dit tot een nieuwe situatie met de volgende uitgangspunten:

- e) Opdrachtgever en Opdrachtnemer gaan in gesprek en maken aanvullende afspraken over de meest wenselijke oplossing voor de overtollige dieren.
- f) Opdrachtgever en Opdrachtnemer gaan in gesprek en maken aanvullende afspraken over de extra kosten en minder opbrengsten die dit onderdeel met zich mee brengt voor Opdrachtnemer. Opdrachtnemer blijft verantwoordelijk voor de afvoer van de dieren,
- g) De lagere opbrengsten en de hogere kosten voor dit onderdeel zijn -mits voldoende onderbouwd- voor rekening van de opdrachtgever.

1.8 Planning aanbestedingsprocedure

De planning van onderhavige procedure is hieronder opgenomen

Activiteit	Datum
Publicatie op TenderNed	2-09-2022
Uiterste datum voor het stellen van vragen inschrijvingsfase	20-09-2022, 11:00
Beschikbaar stellen Nota van inlichtingen inschrijvingsfase	27-09-2022
Uiterste datum voor het indienen van inschrijvingen	11-10-2022, 11:00
Verzenden voornemen tot gunning	08-11-2022
Einde bezwaartermijn / definitieve gunning	28-11-2022
Ingangsdatum overeenkomst(en)	01-01-2023

De Aanbestedende dienst behoudt zich het recht voor om de aangegeven tijdsplanning te wijzigen. In het geval wijziging van de beoogde planning noodzakelijk is, wordt dit in TenderNed gepubliceerd en naar alle betrokkenen gecommuniceerd. Inschrijvers kunnen geen rechten ontleen aan deze beoogde planning.

2 Inschrijvingsprocedure

2.1 Informatieverstrekking

U kunt uw vragen en/of opmerkingen doorlopend via www.tenderned.nl stellen. Gestelde vragen zullen zo snel mogelijk worden beantwoord en geanonimiseerd aan alle partijen beschikbaar worden gesteld via www.tenderned.nl

Mondeling, per brief of per email gestelde vragen worden niet beantwoord. Uitsluitend vragen geplaatst op TenderNed worden door de Aanbestedende Dienst tijdens de aanbestedingsprocedure in behandeling genomen. De vragen dienen gesteld te zijn in het Nederlands.

Op de in hoofdstuk 1 paragraaf 1.4, 'Tijdsplanning' genoemde datum zal er op www.tenderned.nl een Nota van Inlichtingen worden gepubliceerd met daarin alle gestelde vragen en gegeven antwoorden. Mochten gegeven antwoorden strijdig zijn met elkaar dan prevaleert het meest recent gegeven antwoord. De Nota van Inlichtingen is een integraal onderdeel van deze inschrijvingsleidraad. Na de Nota van Inlichtingen worden de eisen en wensen definitief vastgesteld.

2.2 Tegenstrijdigheden en klachten

Dit Beschrijvend document met alle bijbehorende Bijlagen is met zorg samengesteld. De Aanbestedende Dienst verwacht van de Inschrijvers een proactieve houding. Dit betekent dat indien de Inschrijver onduidelijkheden, tegenstrijdigheden, procedurefouten en/of onvolkomenheden tegenkomt, de Inschrijver de Aanbestedende Dienst hiervan zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 22 juli 2022 op de hoogte dient te stellen via het e-mailadres: SBBinkoop@Staatsbosbeheer.nl met opgave van eventuele consequenties en/of correctievoorstellen. Ook eventuele bezwaren of klachten tegen (delen van) dit document (bijv. met betrekking tot termijnen, criteria, werkwijze) dient Inschrijver zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 22 juli 2022, te uiten via het e-mailadres: SBBinkoop@Staatsbosbeheer.nl

De klachtenregeling met de betrekking tot de aanbesteden staat in de volgende paragraaf uitgewerkt.

De Aanbestedende Dienst zal aan het uitblijven van klachten het vertrouwen ontlenen dat de aanbesteding zonder bezwaar kan worden voortgezet en tot ontvangst van de Inschrijvingen kan worden overgegaan. Inschrijvers die voorafgaand aan de datum voor het stellen van vragen niet klagen over onduidelijkheden, tegenstrijdigheden, procedurefouten en/of onvolkomenheden, doen afstand van hun recht om tegen die onregelmatigheden op te komen, althans hebben zij dat recht verwerkt.

De Aanbestedende Dienst heeft er voor gekozen voor eventuele klachten met betrekking tot deze aanbesteding een klachtenmeldpunt in te stellen.

Hierbij zal de procedure worden gevolgd als aangegeven in de definitieve versie "Klachtenafhandeling bij aanbesteden". Voor de inhoud van deze regeling zie: <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/regelingen/2013/03/07/klachtafhandeling-bij-aanbesteden/klachtenafhandeling-definitief.pdf>

Uw eventuele klachten, kunt u enkel per e-mail, indienen op het volgende mailadres: SBBinkoop@Staatsbosbeheer.nl

Wij willen u er op wijzen dat de procedure voor deze klachtenregeling niet is bedoeld voor het verkrijgen van eventueel benodigde verduidelijkingen met betrekking tot het gestelde in deze aanbestedingstukken. Hiervoor kunt u gebruik maken van de mogelijkheid tot het stellen van vragen als aangegeven in paragraaf 2.1 van dit Beschrijvend document.

2.3 Indienen inschrijving

U dient uw inschrijving, inclusief alle gevraagde documenten, in via www.tenderned.nl

Inschrijvingen dienen op de juiste wijze en vóór de in hoofdstuk 1 paragraaf 1.4, 'Tijdsplanning' genoemde datum en tijdstip op www.tenderned.nl te worden geüpload. Na deze datum en dit tijdstip is het niet meer mogelijk om de stukken in www.tenderned.nl te zetten en is het dus niet meer mogelijk om een inschrijving in te dienen.

Na sluiting van de termijn voor het indienen van inschrijvingen worden inschrijvingen door het beoordelingsteam uit de digitale kluis op www.tenderned.nl gedownload en start de beoordelingsprocedure. De inschrijvingen worden vertrouwelijk behandeld.

Indien inschrijver technische problemen in TenderNed ervaart (bijv. het lukt niet om in te loggen of uw inschrijving in te dienen of documenten te uploaden), dan kan inschrijver contact opnemen met de Servicedesk van TenderNed. Op werkdagen te bereiken via:

1. Telefoon: 0800 – 836 33 76
2. E-mail: servicedesk@tenderned.nl

De inschrijver is zelf verantwoordelijk voor het juist en tijdig indienen van zijn inschrijving. Eventuele vertragingen en storingen te wijten aan bijvoorbeeld internetverbinding zijn voor rekening en risico van de inschrijver.

3 Beoordelingsprocedure

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de beoordelingsprocedure toegelicht. Het opstellen van de inschrijvingsleidraad en het beoordelen van de inschrijvingen wordt uitgevoerd door een inkoopteam, waarin diverse deskundigen deelnemen. Het is niet toegestaan om in het kader van deze Europese aanbesteding contact te zoeken met medewerkers van Staatsbosbeheer en/of Rijkswaterstaat ter verkrijging van welke informatie dan ook. Het verkrijgen van informatie kan uitsluitend op de in hoofdstuk 2.1 beschreven wijze plaatsvinden.

3.2 Gunningcriteria

Staatsbosbeheer gunt op basis van het criterium beste prijs-kwaliteitverhouding, gelet op:

Gunningcriterium	Toelichting	Wegingsfactor criterium
G-1	Uitvoering kuddebeheer	20
G-2	Flexibiliteit	15
G-3	Beheerdoelen	15
G-4	Communicatie	10
G-5	Prijs	40
Totaal		100

Deze staan uitgewerkt in Bijlage 02 Kwalitatieve gunningcriteria

3.3 Fasering beoordelingsprocedure

Fase 1: Beoordelen vormvereisten, uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen

In deze fase wordt allereerst beoordeeld of inschrijver voldoet aan alle gestelde vormvereisten. Inschrijvers die niet voldoen aan een of meer vormvereisten kunnen van verdere deelname uitgesloten worden.

Vervolgens wordt beoordeeld of inschrijver voldoet aan de uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen. Inschrijvers op wie een of meerdere uitsluitingsgrond(en) van toepassing is of die niet aan alle gestelde geschiktheidseisen voldoen, kunnen van verdere deelname uitgesloten worden. Opdrachtgever behoudt zich het recht voor om bij de voorlopige gunning de officiële bewijsstukken die behoren bij de gestelde criteria van de partij waaraan gegund wordt, op te vragen.

Indien (een) Inschrijver(s) zich als Combinatie inschrijft/inschrijven, dienen ook alle aan die Combinatie deelnemende Combinanten deze UEA te overleggen.

Fase 2: Beoordelen programma van eisen.

In deze fase wordt beoordeeld of inschrijver onvoorwaardelijk voldoet aan alle eisen uit het programma van eisen. Inschrijvers die niet onvoorwaardelijk aan alle eisen voldoen, worden van verdere deelname uitgesloten.

Fase 3. Beoordelen gunningcriteria

- **Fase 3a. Beoordelen G-1 t/m G-4**

De scores van de gunningcriteria G-1 t/m G-4 bestaan per gunningcriterium uit een getal conform onderstaande tabel. Het beoordelingsteam kan ook tussenliggende scores geven. In Bijlage 02 is een nadere toelichting opgenomen op de kwalitatieve gunningscriteria.

Beoordeling	Score G-1	Score G-2	Score G-3	Score G-4
Onvoldoende	1	1	1	1
Voldoende	5	4	4	2
Goed	10	8	8	5
Uitmuntend	20	15	15	10

Indien uw score op een van de gunningscriteria beoordeeld wordt als 'Onvoldoende' dan wordt uw inschrijving terzijde gelegd en wordt u van verdere deelname uitgesloten.

- **Fase 3b. Beoordelen prijs, G-5**

Het gunningcriterium prijs wordt berekend op basis van de totale jaarprijs. De inschrijver met de laagste jaarprijs scoort 40 punten, de maximale score. De scores van de overige inschrijvers wordt bepaald op basis van de formule:

Score inschrijver = $40 * (\text{laagste prijs} / \text{prijs inschrijver})$

De scores worden afgerond op twee decimalen.

De som van de totaalscore van alle gunningcriteria is de eindscore. De inschrijver met de hoogste eindscore heeft de economisch meest voordelige inschrijving gedaan. Van inschrijvingen waarvan de eindscore na de beoordeling gelijk is, wordt de inschrijving waarvan de score bij G-1 het hoogste is, in de rangorde als hoogste van die gelijk geëindigde inschrijvingen geplaatst. Indien vervolgens de score bij G-1 van die inschrijvingen ook weer gelijk is, wordt de inschrijving waarvan de score bij G-2 het hoogste is, in de rangorde als hoogste van die gelijk geëindigde inschrijvingen geplaatst. Indien vervolgens de score bij G-2 van die inschrijvingen ook weer gelijk is, wordt de inschrijving waarvan de score bij G-3 het hoogste is, in de rangorde als hoogste van die gelijk geëindigde inschrijvingen geplaatst. Indien vervolgens de score bij G-3 van die inschrijvingen ook weer gelijk is, wordt de inschrijving waarvan de score bij G-4 het hoogste is, in de rangorde als hoogste van die gelijk geëindigde inschrijvingen geplaatst. Indien vervolgens de score bij G-4 van die inschrijvingen ook weer gelijk is, dan bepaalt een loting de plaatsingsvolgorde van de gelijk geëindigde inschrijvingen.

Fase 4. Bekendmaking resultaat

De inschrijver met de hoogste totaalscore kan uitgenodigd worden voor een verificatiebespreking. De overige geldige inschrijvers ontvangen een afwijzingsbrief met daarin de mededeling dat een andere inschrijver is uitgenodigd voor de verificatiebespreking. Voor deze inschrijvers bestaat de mogelijkheid in rechte op te komen tegen het (voorlopig) gunningbesluit. De termijn om in rechte op te komen tegen het (voorlopig) gunningbesluit is (conform artikel 2.127 lid 3 Aanbestedingswet) gesteld op twintig kalenderdagen na dagtekening van de afwijzingsbrief. Eventuele verzoeken om nadere toelichting op het (voorlopig) gunningbesluit schorten deze termijn niet op. Indien niet binnen deze termijn een dagvaarding correct is betekend, is Opdrachtgever bevoegd om tot definitieve gunning over te gaan en is het recht vervallen voor inschrijver (alsnog) tegen het (voorlopig) gunningbesluit op te komen.

Fase 5. Verificatiebespreking en contractsluiting

Het beoordelingsteam stelt vast op welke punten in de verificatiebespreking nog nader ingegaan moet worden. Blijkt tijdens de verificatiebespreking dat in de inschrijving onjuiste dan wel onvoldoende / onvolledige informatie is verstrekt of dat op andere punten onoverkomelijke bezwaren bestaan die conform deze inschrijvingsleidraad dan wel

blijkens wet- en regelgeving tot uitsluiting of terzijde legging van de inschrijving zouden leiden, dan kan dit ertoe leiden dat Staatsbosbeheer kan of moet besluiten dat de betreffende inschrijver (alsnog) afvalt.

In dat geval zal Staatsbosbeheer vervolgens van de andere inschrijvingen opnieuw de totaalscore vaststellen conform beschreven in deze inschrijvingsleidraad en wordt de inschrijver die dan de hoogste totaalscore heeft behaald, alsnog uitgenodigd voor een verificatiebespreking. Dezelfde procedure zal dan worden gevolgd.

4 Uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen

In dit hoofdstuk staan de uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen waaraan inschrijvers dienen te voldoen.

Ten aanzien van uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen wordt onderscheid gemaakt tussen twee soorten bewijsstukken. Bewijsstukken die bij de inschrijving gevoegd dienen te zijn en bewijsstukken die de inschrijver op eerste verzoek van de Aanbestedende dienst dient op te leveren.

Mocht uit de verklaringen in het Uniforme Europese Aanbestedingsdocument blijken dat aan een, of meerdere, eisen niet wordt voldaan, dan behoudt de Aanbestedende dienst zich het recht voor om de inschrijving terzijde te leggen en komt deze niet voor verdere beoordeling in aanmerking.

4.1 Uitsluitingsgronden

De uitsluitingsgronden zijn aangevinkt zijn aangevinkt in het Uniform Europees aanbestedingsdocument (UEA). Inschrijvers kunnen verklaren dat de uitsluitingsgronden niet op hen van toepassing zijn door het rechtsgeldig ondertekenen van het UEA. Het Uniform Europees Aanbestedingsdocument als digitaal PDF-document toegevoegd. U vult het Uniforme Europees Aanbestedingsdocument integraal en naar waarheid in en voegt deze bij Eis 1 toe aan uw inschrijving.

4.2 Geschiktheidseisen

4.2.1 Bedrijfsgegevens inschrijver

U vult het formulier bedrijfsgegevens integraal en naar waarheid in en voegt deze bij Eis 2 toe aan uw inschrijving.

4.2.2 Bewijs van inschrijving nationale beroeps-/ handelsregister

U overlegt een bewijs van inschrijving van de onderneming in het beroepsregister of in het handelsregister. Dit bewijs bevat de actuele gegevens van de onderneming en is niet ouder dan zes maanden vanaf de datum van publicatie van de aankondiging van opdracht van deze Europese aanbesteding.

Uit het bewijs dient de rechtsgeldige vertegenwoordigingsbevoegdheid te blijken van de persoon die de Europese Aanbesteding ondertekent. Indien de rechtsgeldige vertegenwoordigingsbevoegdheid niet uit dit bewijs blijkt, voegt u een volmacht toe waaruit de rechtsgeldige vertegenwoordigingsbevoegdheid van degene die Europese aanbesteding ondertekent blijkt. U voegt deze bij Eis 3 toe aan uw inschrijving.

4.2.3 Financieel en economische draagkracht

Bij een voorgenomen gunning kan door de Aanbestedende dienst een accountantsverklaring met betrekking tot de financiële gegevens gevraagd worden. Deze accountantsverklaring mag geen continuïteitsparagraaf bevatten. Met het indienen van een inschrijving verklaart u financieel voldoende gezond te zijn om de opdracht uit te voeren. Op verzoek overlegt u deze accountantsverklaring binnen 15 werkdagen.

4.2.4 Verzekering

U beschikt op de uiterste datum voor het indienen van een inschrijving over een beroepsaansprakelijkheidsverzekering die voldoet aan de volgende voorwaarden: gedurende de uitvoering van de opdracht is Opdrachtnemer afdoende verzekerd tegen bedrijfsaansprakelijkheid die voortvloeit uit de overeenkomst. Het verzekerde bedrag dient minimaal € 60.000,- per gebeurtenis te bedragen en minimaal € 240.000,- per verzekeringsjaar.

Op verzoek overlegt u deze gegevens binnen 15 werkdagen.

4.2.5 kerncompetenties

U overlegt kerncompetenties van een vergelijkbare opdrachten die u de afgelopen zes jaar (gerekend vanaf de publicatiedatum van deze aanbesteding) heeft uitgevoerd als hoofdaannemer. U gebruikt daarvoor format 'Eis 4, Kerncompetenties' en voegt deze bij Eis 4 toe aan uw inschrijving.

U vermeldt de volgende zaken:

- Korte omschrijving van het project;
- Naam, adres en telefoonnummer referentie;
- Naam en functie contactpersoon;
- Datum aanvang;
- Datum afronding (indien van toepassing);
- Naam combinant / onderaannemer die de opdracht heeft uitgevoerd.

Als minimumeis voor de kerncompetentie 1 geldt:

- U heeft als kerncompetentie begrazing met paarden en/of runderen uitgevoerd op een terrein met natuurwaarden met een oppervlakte van minimaal 100 hectare.
- De referentie is niet ouder dan 6 jaar voor publicatie van deze Europese aanbesteding.
- U heeft alle gevraagde zaken beschreven/ingevuld.

Als minimumeis voor de kerncompetentie 2 geldt:

- U heeft als kerncompetentie een begrazingsopdracht uitgevoerd waarbij u uw kennis van sociale kuddestructuur heeft ingezet.
- De referentie is niet ouder dan 6 jaar voor publicatie van deze Europese aanbesteding.
- U heeft alle gevraagde zaken beschreven/ingevuld.

Als minimumeis voor de kerncompetentie 3 geldt:

- U heeft als kerncompetentie een opdracht voor jaarrond begrazing uitgevoerd waarbij u met regelmaat gedurende een periode van minimaal een jaar met de omgeving en de pers heeft gecommuniceerd over gevoelige onderwerpen met betrekking tot deze vorm van begrazing.
- De referentie is niet ouder dan 6 jaar voor publicatie van deze Europese aanbesteding.
- U heeft alle gevraagde zaken beschreven/ingevuld.

Staatsbosbeheer behoudt zich het recht voor om zonder nadere kennisgeving contact op te nemen met de door inschrijver doorgegeven personen. Als u inschrijft als combinatie dient u duidelijk te vermelden door welk lid van de combinatie de referent wordt opgegeven. Als u inschrijft als hoofd/onderaanneming dient u duidelijk te vermelden door wie de referent wordt opgegeven.

4.3 Overige informatie

4.3.1 Juridische bindingen

Indien u gebruik maakt van de gegevens van een moederorganisatie en/of samenwerkingsverbanden met andere ondernemingen voor wat betreft de technische- en beroepsbekwaamheid en/of financiële en economische draagkracht, dan overlegt u op eerste verzoek een beschrijving over de juridische bindingen met deze onderneming(en) en wat de aard van deze relatie is. Bij de beschrijving voegt u tevens het bewijs van inschrijving in het nationale beroeps-/ handelsregister waaruit deze relatie blijkt, waaronder eventueel moeder-/dochter-/zusterrelaties. Met name is hier de concernrelatie (met percentage van het belang) met eventuele moeder-/dochter-/zusterondernemingen van belang.

4.3.2 Combinaties

Inschrijvers kunnen zich in het kader van deze aanbestedingsprocedure inschrijven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee vormen van een inschrijven:

1. Een inschrijver kan zelfstandig inschrijven op de opdracht. Deze individuele inschrijver zal, indien Staatsbosbeheer besluit een overeenkomst met hem aan te gaan, (als enige) contractpartner zijn;
2. Twee of meer inschrijvers kunnen gezamenlijk als Combinatie inschrijver op de opdracht, waarbij alle aan de combinatie deelnemende inschrijvers contractspartner van Staatsbosbeheer worden en hoofdelijke aansprakelijkheid aanvaarden. Een Combinatie geldt als één inschrijving. Alle aan een Combinatie deelnemende Combinanten dienen de in deze aanbesteding voor de toetsing van de geschiktheid gevraagde informatie te overleggen en (conform de uitwerking in dit Beschrijvend document) aan de gestelde eisen te voldoen. Zij dienen één partij aan te wijzen als penvoerder.

Voor zowel zelfstandige inschrijvers als inschrijvers bestaande uit een combinatie is het mogelijk dat zij zich, in het kader van en ter voldoening aan de in deze aanbesteding gestelde geschiktheidseisen, beroepen op de kwalificaties van derden (zoals technische- en beroepsbekwaamheid en financiële en economische draagkracht). Indien inschrijvers een dergelijk beroep doen op derden, dienen zij dat expliciet bij de inschrijving te vermelden.

Voorts neemt inschrijver bij een beroep op (een) derde(n) als hiervoor bedoeld de verplichting op zich deze derde(n) bij de uitvoering van de opdracht ook daadwerkelijk aantoonbaar beschikbaar te hebben en in te zetten voor die onderdelen waarvoor het beroep op de derde(n) is gedaan (zelfvereiste). Voor een beroep in het kader van de toetsing van de financiële en economische draagkracht houdt deze verplichting in, dat de desbetreffende derde(n) hoofdelijke aansprakelijkheid voor de nakoming van de overeenkomst aanvaardt door middel van het invullen en ondertekenen van de UEA.

De combinatie dient aan te geven welke partij en contactpersoon het aanspreekpunt is tijdens deze procedure en hoe de taakverdeling binnen de combinatie is geregeld. Alle combinaties dienen zich gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor een juiste en complete afhandeling van de door hen aanvaarde opdracht en de hieruit voortvloeiende verplichtingen. Het vormen van combinaties na indienen van de inschrijving zonder gedegen motivatie hiertoe (voorbeeld: onvoorzienbare en onvoorspelbare gebeurtenissen) is niet toegestaan anders dan met schriftelijke toestemming van Opdrachtgever.

4.3.3 Onderaanneming

Inschrijver geeft aan of hij voornemens is delen van de gevraagde dienstverlening in onderaanneming te geven.

Bij onderaanneming moet inschrijver in het Uniforme Europese Aanmeldingsdocument onder andere onderstaande gegevens verstrekken:

- Een overzicht van het gedeelte van de opdracht dat hij voornemens is in onderaanneming te geven;
- U beschikt over een verklaring dat voor de duur van de uitvoering van de opdracht inschrijver kan beschikken over de onderaannemer.

Indien inschrijver een beroep doet op een in te zetten derde(n) dient inschrijver bij zijn inschrijving rechtsgeldige verklaringen van de desbetreffende derde(n) te overleggen waaruit blijkt dat deze daadwerkelijk gedurende de loop van de opdracht beschikbaar is/zijn, door het bijvoegen van een ondertekende UEA).

Bijlage 01 Programma van eisen

In deze Bijlage is het Programma van eisen weergegeven. Door het indienen van uw inschrijving voor deze opdracht verklaart u onvoorwaardelijk akkoord te gaan met alle eisen aan de opdracht.

Inschrijving eisen

Nummer	Eis
Inschrijving eis 1	Uw inschrijving is ondertekend door degene(n) die uw onderneming rechtsgeldig kan/kunnen vertegenwoordigen.
Inschrijving eis 2	Uw inschrijving is ingericht volgens de in deze inschrijvingsleidraad opgenomen instructies.
Inschrijving eis 3	Inschrijver gaat ermee akkoord dat deze niet gerechtigd is de meegeleverde Bijlagen qua lay-out, dan wel qua vorm of tekst te wijzigen. Ook is het niet toegestaan deze Bijlagen te vervangen door eigen documenten.
Inschrijving eis 4	U gaat akkoord met de in deze inschrijvingsleidraad beschreven inschrijvings- en beoordelingsprocedure.
Inschrijving eis 5	Uw inschrijving is opgesteld in de Nederlandse taal.
Inschrijving eis 6	U gaat ermee akkoord dat alle communicatie gedurende de looptijd van de overeenkomst wordt uitgevoerd in het Nederlands.
Inschrijving eis 7	Uw inschrijving heeft een gestanddoeningstermijn van minimaal 3 maanden na de uiterste datum indienen inschrijvingen. Tijdens deze periode heeft uw inschrijving het karakter van een onherroepelijk aanbod. U bent tevens bereid die gestanddoeningstermijn op verzoek van Staatsbosbeheer in overleg te verlengen in bijzondere gevallen.
Inschrijving eis 8	U gaat er – onverminderd Inschrijving eis 7 - mee akkoord dat de gestanddoeningstermijn van uw inschrijving, in het geval een gerechtelijke procedure wordt aangespannen, verlengd wordt tot minimaal twee weken na de datum van de onherroepelijke uitspraak (waartegen dus geen rechtsmiddelen meer kunnen worden aangewend) in de betreffende procedure.
Inschrijving eis 9	U gaat ermee akkoord dat aan uw inschrijving voor Opdrachtgever geen kosten zijn verbonden, ook niet in het geval deze aanbesteding niet leidt tot het sluiten van een overeenkomst.
Inschrijving eis 10	U gaat ermee akkoord dat Opdrachtgever zich het recht voorbehoudt om de aanbesteding te allen tijde, totdat tot ondertekening van de overeenkomst ter opdrachtverstrekking ten verfolge op deze aanbestedingsprocedure wordt gekomen, geheel of gedeeltelijk te stoppen. U gaat ermee akkoord dat u in dit geval

	geen recht heeft op vergoeding van kosten gemaakt in het kader van deze aanbesteding of welke vergoeding dan ook en dat u geen aanspraken overigens zult hebben zoals – maar niet alleen - op hervatting van de aanbestedingsprocedure of op nakoming.
Inschrijving eis 11	U gaat ermee akkoord dat, zolang er geen overeenstemming is bereikt en zolang nog geen schriftelijke, door beide partijen ondertekende overeenkomst tot stand is gekomen, er geen sprake is van enige gebondenheid van Opdrachtgever en er geen enkele verplichting is tot vergoeding van welke schade of kosten dan ook.
Inschrijving eis 12	U verklaart dat u zich in het kader van deze aanbesteding niet schuldig heeft gemaakt aan vooroverleg met mogelijke concurrenten, waarbij prijzen en wijze van offren worden afgestemd.
Inschrijving eis 13	Alle door uw organisatie overgelegde gegevens zijn volledig en naar waarheid ingevuld en kunnen door u gestand worden gedaan. U gaat ermee akkoord dat indien u onjuiste en of onvolledige gegevens heeft verstrekt, kunt u uitgesloten worden van gunning, zonder recht op vergoeding van welke schade of kosten dan ook.
Inschrijving eis 14	Wanneer een Inschrijver deel uitmaakt van een concern/holding met een geconsolideerde jaarrekening, aanvaardt de hoogste moedermaatschappij van het concern aansprakelijkheid voor de nakoming van de verplichtingen door het concernonderdeel. Inschrijver kan dit op verzoek van de Aanbestedende Dienst aantonen door een rechtsgeldig ondertekende verklaring van de hoogste moedermaatschappij waarin deze hoofdelijke aansprakelijkheid aanvaardt voor de nakoming van de verplichtingen van het concernonderdeel. Als deze vraag niet op de Onderneming van Inschrijver van toepassing is, is het toegestaan deze vraag te beantwoorden met 'n.v.t.'.
Inschrijving eis 15	Rechtspersonen en vennootschappen kunnen zich eenmaal zelfstandig (c.q. als hoofdOpdrachtnemer) óf als lid van een Combinatie inschrijven.
Inschrijving eis 16	Indien u zich opwerpt als (hoofd)aannemer en u in uw Inschrijving opgave doet van (een) bepaalde Onderaannemer(s), bent u bij gunning gebonden aan het daadwerkelijk gebruik maken van genoemde Onderaannemer(s) conform het gestelde in de Inschrijving. (hoofd)aannemers staan in voor Inschrijvingen van Onderaannemers.
Inschrijving eis 17	Het uitvoeren van werkzaamheden in onderaanneming is alleen toegestaan als de Opdrachtgever daarvoor vooraf toestemming heeft gegeven.
Inschrijving eis 18	Als hoofdaannemer draagt u volledige verantwoordelijkheid voor de activiteiten van uw Onderaannemers. U verzorgt de communicatie namens en naar de Onderaannemer. Facturering van werkzaamheden die in onderaanneming worden uitgevoerd, wordt door de hoofdaannemer verzorgd. De Opdrachtgever ontvang alleen facturen van de hoofdaannemer.

Materie eisen

Nummer	Eis
	Algemeen
Materie eis 1	U voert de dienstverlening uit conform al het gestelde in deze Inschrijvingsleidraad en alle bijbehorende Bijlagen. Al het gestelde, waaronder specifiek benoemd, Bijlage 04.1 A t/m C, is integraal van toepassing op de dienstverlening.
Materie eis 2	Specifieke aandachtspunten voor zover bekend bij Opdrachtgever beschreven in de Bijlage 04.1 A. U onderkent deze aandachtspunten, handelt hiernaar en brengt nieuwe aandachtspunten onder aandacht van Opdrachtgever.
Materie eis 3	<i>U dient een bedrijfsmatige agrariër te zijn, een relatienummer te bezitten bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en ingeschreven te staan bij de Kamer van Koophandel met een SBI-code die begint met 01.1, 01.2, 01.3, 01.4, 01.5, of 01.6 als hoofdactiviteit.</i>
Materie eis 4	U bent op één telefoonnummer 24 uur per dag 7 dagen per week bereikbaar.
Materie eis 5	U bent bereid en in staat om te voldoen aan onderstaande maximale reactietijden bij calamiteiten: Ziek dier: binnen 24 uur ter plaatse Uitbraak dier: binnen 30 minuten ter plaatse Ongeval dier: binnen 30 minuten ter plaatse Ongeval recreant: binnen 30 minuten ter plaatse
Materie eis 6	U heeft de beschikking over voldoende vakbekwame mensen in geval van calamiteiten zoals hoogwater, dierziektes en dergelijke.
	Uitvoering van de begrazing
Materie eis 7	Het handelen van Opdrachtnemer is gericht op de instandhouding of verbeteren van de beheertypen van het begrazingsgebied zoals deze zijn opgenomen Bijlage 4.1 A.
Materie eis 8	U voert de begrazing met runderen en paarden jaarrond uit, met uitzondering van langdurige perioden van hoogwater in overleg met Opdrachtgever.
Materie eis 9	U gaat ermee akkoord en u zorgt ervoor dat de aantallen runderen en paarden in overeenstemming blijven met de aantallen die Staatsbosbeheer voorziet; U gaat ermee akkoord dat voor de beheerperiode (5 jaar) wordt uitgegaan van deze samenstelling van ongeveer 27/27/27 stuks dieren per soort (Konik / Schotse hooglander / waterbuffel). De aantallen voor het komende jaar worden in overleg met de Opdrachtnemer door Opdrachtgever bepaald aan het einde van de winterperiode.

Materie eis 10	Het effect van de verschillende soorten zal door Staatsbosbeheer worden gemonitord. U gaat ermee akkoord dat op basis van de resultaten van deze monitoring de samenstelling en aantallen van de kuddes mogelijk wijzigen aan het eind van de beheerperiode .
Materie eis 11	U gaat ermee akkoord en zorgt ervoor dat de verhouding van paard : rund in grote lijnen valt rond = 1:2.
Materie eis 12	Opdrachtnemer draagt zorg dat kennisoverdracht tussen oudere en jongere dieren van een kudde kan plaatsvinden. Hier dient u bij wijzigingen in de huidige populaties rekening mee te houden.
Materie eis 13	Selecteren op dedomesticatie (o.a. jaarrond zelfredzaamheid, behoud conditie, niet gevoelig voor infecties, ziektes en tekorten, laatrijpheid, overweg kunnen met schrale perioden) dient door u te worden voortgezet.
Materie eis 14	Naast selectie op dedomesticatie dient u de dieren te selecteren op interactie met mensen. De dieren dienen niet agressief te zijn en wijkgedrag te vertonen. Recreanten dienen het terrein veilig te kunnen gebruiken.
Materie eis 15	De beheerder dient attent te zijn op agressie en potentieel gevaarlijk dieren meteen te verwijderen uit de kudde. De Opdrachtnemer ontmoedigt interactie van publiek met de dieren (voeren, aaien) en zal in een (potentieel) gevaarlijke situatie helder communiceren hoe er wordt ingegrepen bij agressief gedrag.
Materie eis 16	Streef naar natuurlijke, sociale kuddes met piramidale leeftijdsopbouw en kennisoverdracht van oudere naar jonge dieren.
Materie eis 17	U voert de werkzaamheden uit conform alle vigerende wet- en regelgeving, waaronder maar niet uitsluitend Natuurwetgeving.
Materie eis 18	U voldoet aan wet- en regelgeving ten aanzien van gehouden dieren zoals bv de Wet op Dieren en de Gezondheidswet voor Dieren. Daarin staan de eisen die aan houders van deze dieren gesteld worden op gebied van welzijn, transport, en veterinaire zorg. Daarnaast zijn er regels, opgesteld door productschappen of als gevolg van rijksbeleid, voor het tegengaan van veeziekten en registratie & identificatie van dieren in verband met risico's voor de volksgezondheid. De laatste stand van zaken op dit vlak is te vinden op de website van het ministerie van EZ (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/dierziekten) Alle veterinaire kosten zijn voor Opdrachtnemer.
Materie eis 19	U gaat ermee akkoord en zorgt ervoor dat bijvoeren niet plaatsvindt dan wel zo lang mogelijk uitgesteld wordt aangezien het gebruik van vetvoorraden in de winterperiode zowel voor de dieren zelf van essentieel belang is, als voor het proces van begrazing (gebruik van minder aantrekkelijke vegetatietypen). Bijvoeren met het oogmerk op vleesproductie is niet toegestaan. Bijvoeren in het kader van dierenwelzijn is niet alleen toegestaan, maar ook wettelijk verplicht, dus een dier moet tijdig bijgevoerd worden, indien de conditie van dit dier dit vereist. Dit vindt enkel in overleg met Staatsbosbeheer plaats. Dieren met een (te) slechte conditie kunnen ook uit het gebied worden verwijderd.

Materie eis 20	Bijvoeren kan uitsluitend geschieden bij hoogwater of calamiteiten. Hierbij geldt dat: a) Bijvoeren vindt uitsluitend plaats in overleg met Staatsbosbeheer. b) Kosten voor bijvoeren voor een periode korter dan zes weken per jaar zijn voor rekening van Opdrachtnemer. c) Aanschafkosten (na goedkeuring Staatsbosbeheer) voor hooi/kuilgras bij calamiteiten (zoals: langdurig sneeuw en extreem hoogwater) zijn na zes weken per jaar, voor rekening van Opdrachtgever. d) Opdrachtnemer tot 30 augustus 2023 het hooi en in beperkte mate kuilgras aanschaf, hierna zal het hooi door Staatsbosbeheer ter beschikking gesteld worden. e) Opdrachtnemer verantwoordelijk is en blijft voor het bijvoeren. f) Hooi/kuilgras dient afkomstig te zijn van grasland waar geen chemische bestrijdingsmiddelen worden gebruikt. g) Het hooi/kuilgras dient vrij te zijn van invasieve exoten en voor minder dan 5% te bestaan uit distel en zuringsoorten. h) De kosten voor het voeren en opruimen voor rekening van Opdrachtnemer zijn. Opdrachtnemer voert deze werkzaamheden ook zelf uit. Een calamiteit is een extreme gebeurtenis, die niet vaak plaats vindt en die een grote impact heeft. De winter van 1963 en 1978-79 en het hoge water van 1993 en 1995 waren calamiteiten. Hoog water dat één of meerdere keren per jaar voorkomt, zoals bijvoorbeeld afgelopen zomer in Gelderland, is wel uitzonderlijk, maar nog geen calamiteit. Hoogwater is wel een bijzondere situatie en vergt veel extra inspanning van de inschrijver.
Materie eis 21	Bijvoeren geschiedt op vaste, door Opdrachtnemer geselecteerde en door opdrachtgever goedgekeurde locaties.
Materie eis 22	U gaat ermee akkoord en u zorgt ervoor dat een uitzonderlijke slechte conditie van de dieren niet voorkomt. Is dit wel het geval dan is dit toerekenbaar aan u.
Materie eis 23	Opdrachtnemer is verplicht om de startaantallen dieren zoals genoemd onder materie eis 8 in eigendom over te nemen tegen vooraf vastgestelde prijzen en voorwaarden en in te zetten in het betreffende perceel. De vooraf gestelde prijs is opgenomen in Bijlage 4.1 C en Bijlage 4.2.
Materie eis 24	Na afloop of beëindiging van de opdracht heeft Staatsbosbeheer het eerste recht van aankoop van (een deel van) de dieren tegen de eenheidsprijzen genoemd in Bijlage 4.1 C en Bijlage 4.2. Dit ongeacht eventuele wijzigingen in hoeveelheden en of de samenstelling van de kudde. Indien Staatsbosbeheer geen aanspraak maakt op dit eerste recht van aankoop dan staat het de Opdrachtnemer vrij de dieren te houden en/of op de vrije markt aan te bieden.
Materie eis 25	Het ecologische effect van Schotse hooglander, Konik en waterbuffel wordt aankomende jaren onderzocht. Afhankelijk van de onderzoeksresultaten is het mogelijk dat de waterbuffels in het 5^e jaar geheel of gedeeltelijk uit het gebied verwijderd worden.

Materie eis 26	U bent verplicht om de aangeschafte runderen en paarden als uitgangsmateriaal te gebruiken voor het doorontwikkelen van de geëiste en gewenste eigenschappen en daarmee in stand houden van voor het doel ontwikkelde kuddes runderen en paarden.
Materie eis 27	U gaat ermee akkoord dat alle terreinen toegankelijk zijn voor bezoekers. U gaat ermee akkoord en zorgt ervoor dat de runderen en paarden die worden ingezet, samengaan met bezoekers.
Materie eis 28	U gaat ermee akkoord en zorgt ervoor dat veterinair ingrijpen door u getoetst wordt aan de doelstellingen van het natuurbeheer. Een bijzonder voorbeeld is het toedienen van ontwormingsmiddelen en antibiotica. Dit is gangbare praktijk in de veehouderij maar divers onderzoek heeft aangetoond dat niet alleen de mest van deze dieren geen enkele ecologische rol meer vervult, maar ook de grond onder de mest sterk negatief beïnvloed wordt door de aanwezigheid van deze middelen. Daarom mogen deze middelen niet, of alleen bij wijze van hoge uitzondering, na goedkeuring door Opdrachtgever aan de dieren gegeven te worden. Daarom is het Opdrachtnemer niet toegestaan om: • Curatief te ontwormen, anders dan in gevallen van problemen met dierenwelzijn en pas na onderbouwing van een geanalyseerd mestmonster • Ontwormen door gebruik te maken van ivermectine of andere avermectines • Ontwormen tijdens het broedseizoen (15 maart t/m 30 juli) • Ontwormingsmiddelen toe te dienen via bolus of injectaat • Preventief gebruik te maken van antibiotica en/of ontwormingsmiddelen • Besmette dieren, waarbij het gebruik van ivermectine noodzakelijk is, uit het gebied te verwijderen • Door parasieten besmette dieren apart te zetten tijdens behandeling • Gefaseerd (dat wil zeggen niet hele kudde tegelijk) ontwormen
Materie eis 29	U gaat ermee akkoord dat er geen bemesting en bestrijdingsmiddelen mogen worden toegepast.
	Onderhoud voorzieningen, administratie-, communicatie- en beheertaken
Materie eis 30	Bij aanvang van de opdracht wordt als verificatie een schouw van de voorzieningen gemaakt. Dit betreft een gezamenlijke schouw door Opdrachtgever en Opdrachtnemer. Opdrachtnemer legt alle bevindingen vast in een schouwrapport. Daar waar nodig zal Staatsbosbeheer de voorzieningen aanpassen zodat alle voorzieningen in een goede staat van onderhoud verkeren. U bent verplicht om de voorzieningen na beëindiging van de overeenkomst in minimaal dezelfde staat weer op te leveren. Alle voorzieningen worden in het voorlaatste jaar gecheckt door Opdrachtgever. Dit betreft een gezamenlijke schouw door Opdrachtgever en Opdrachtnemer. Opdrachtnemer legt alle bevindingen vast in een schouwrapport.
Materie eis 31	U gaat ermee akkoord en zorgt voor het onderhoud van de veekerende voorzieningen (rasters inclusief oversteken van kreken, klap/draaihekken, landbouwhekken, drijvende voorzieningen, veeroosters). Voor het plaatse van nieuw en/of het repareren van veekerende voorzieningen dienen de materialen van hetzelfde materiaal en dezelfde kwaliteit te zijn als de huidige voorzieningen, als

	dit niet mogelijk is stemt u dit af met de Opdrachtgever. U zorgt ervoor dat deze voorzieningen te allen tijden hun veekerende functie behouden en handelt hierin pro-actief. Indien er een incident optreedt, bijvoorbeeld een auto die door het raster rijdt, dan zorgt u er voor dat de veekerende functie zo snel mogelijk wordt hersteld. In detail gelden de volgende afspraken: Reguliere rasters: In geval van een calamiteit waarbij meer dan 250 meter aaneengesloten raster tegelijkertijd kapot is gegaan, zijn de herstelkosten voor Opdrachtgever. In alle overige gevallen zijn alle kosten voor Opdrachtnemer. Klaphekken, landbouwhekken: De kosten voor onderhoud en het instant houden van de veekerende functie van klaphekken en landbouwhekken zijn voor Opdrachtnemer. De kosten voor slotenbeheer van klaphekken en landbouwhekken zijn voor Opdrachtnemer. Hierbij geldt dat Opdrachtgever bepaalt welke type slot wordt toegepast. Kosten voor het vervangen van klaphekken en landbouwhekken zijn voor Opdrachtgever. Veeroosters: De kosten voor onderhoud van veeroosters zijn voor Opdrachtnemer. De kosten voor het functioneel houden van veeroosters zijn voor Opdrachtnemer. De kosten voor het vervangen van veeroosters zijn voor Opdrachtgever. Vandalisme: Kosten in geval van vandalisme van voorzieningen (zoals: het afzagen van palen, meermaals doorknippen van draad op eenzelfde plek, diefstal van borden en hekken) zijn voor Opdrachtgever. Opdrachtnemer meldt vandalisme direct na constatering bij Opdrachtgever. Opdrachtnemer voert herstel van de voorzieningen uit. Bebording: Alle kosten voor bebording zijn voor Opdrachtgever. Zwerfvuil: Alle kosten voor zwerfvuil zijn voor Opdrachtgever.
Materie eis 32	U gaat ermee akkoord en zorgt ervoor dat u pro-actief handelt, zowel in het belang van het natuurbeheer, kuddebeheer, de recreatie en de hoogwaterveiligheid, als ook in het belang van imago, aanzien, reputatie en betrouwbaarheid van Opdrachtgever.
Materie eis 33	U houdt afstamming, bloedlijnen en andere relevante informatie van de dieren bij.
Materie eis 34	U draagt zorg voor oormerken van runderen en chippen van paarden, inclusief de bijbehorende administratie.
Materie eis 35	Het gebied is toegankelijk voor voetgangers en deels voor fietsers, brommers en overig gemotoriseerd verkeer. U mag bezoekers niet onnodig hinderen en u dient

	er voor te zorgen dat voetgangers via bestaande toegangen veilig toegang hebben tot het gebied.
Materie eis 36	U gaat ermee akkoord en zorgt ervoor dat dieren in geval van hoogwater tijdig in veiligheid worden gebracht. Hiervoor dient u in overleg met Opdrachtgever binnen twee maanden na definitieve gunning een hoogwaterprotocol op te stellen, volgens de richtlijnen van Bijlage 07.
Materie eis 37	Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het tijdelijk en definitief afvoeren van beeherdieren. De Opdrachtnemer dient er zorg voor te dragen dat dit op een zorgvuldig wijze verloopt met aandacht voor dierenwelzijn, wetgeving en draagvlak voor de jaarrondbegrazing. De wijze van afvoeren dient vooraf met Opdrachtgever te worden afgestemd.
Materie eis 38	Storm, vorst en sneeuw en dergelijke kunnen leiden tot verminderd functioneren van veekerende voorzieningen. U moet passende maatregelen nemen om te zorgen dat de dieren in het terrein blijven en om het welzijn en de veiligheid van dieren en omgeving te waarborgen.
Materie eis 39	U geeft ad-hoc uitleg in het terrein over jaarronde begrazing, sociale kuddestructuur en dergelijke. Ook communiceert u pro-actief over dierwelzijn, veterinaire zorg en agressieve dieren bij uitzonderlijke situaties. Georganiseerde voorlichting zoals bv excursies dienen te worden afgestemd met Opdrachtgever. Bij beide communicatievormen geldt dat gastheerschap en uitleg over terreinen en grazers bij u ligt. Opdrachtgever voert strategische voorlichting uit ten aanzien van onder andere pers en dergelijke.
Materie eis 40	U gaat ermee akkoord dat Opdrachtgever en u elke 6 weken overleg voeren ten aanzien van evaluatie, voortgang en dergelijke.
Materie eis 41	Bijzonderheden meldt u indien mogelijk ruim vooraf en anders direct bij de Opdrachtgever.
Materie eis 42	U gaat ermee akkoord dat in het begrazingsgebied in opdracht van en/of in overleg met Staatsbosbeheer derden aanwezig kunnen zijn ten behoeve van bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend; beheer, onderhoud, monitoring en onderzoek.

Commerciële eisen

Nummer	Eis
Commerciële eis 1.	De prijsopbouw vindt plaats conform het in Bijlage 03 bij dit Beschrijvend Document beschreven prijzenblad. U wijzigt de opmaak van het prijzenblad niet.
Commerciële eis 2.	Uw inschrijving is in de Nederlandse taal gesteld en de gehanteerde tarieven zijn in euro's, exclusief btw.
Commerciële eis 3.	De prijs voor 'uitvoering begrazingsbeheer' is opgebouwd uit prijs per hectare per jaar zoals opgegeven in het prijzenblad. Indien het werkelijk begraasde oppervlakte in een jaar met plus of min 20% afwijkt van het oppervlak zoals opgenomen in het

	prijzenblad, vindt verrekening plaats conform de door u opgegeven prijs per hectare per jaar. De verrekening gaat in per 1 januari in van het volgende jaar.
Commerciële eis 4.	De prijs voor 'Vangen en transporteren grote grazers' is een activiteit die per werkelijk uitgevoerde gebeurtenis wordt verrekend. Het betreft het vangen en transporteren van runderen en paarden onder de voorwaarden conform paragraaf 1.5 van deze Inschrijvingsleidraad. Eén gebeurtenis omvat: het transport van al de grazers uit het begrazingsgebied naar het tijdelijke hoogwaterterrein en, na hoogwater, terug naar het begrazingsgebied. In de verrekenprijs dienen alle bij deze gebeurtenis behorende, bijkomende kosten te zijn opgenomen. De verrekenprijs is, conform het prijzenblad, onderdeel van uw prijsopgave. In het prijzenblad is, ten behoeve van prijsvorming, uitgegaan van een fictief aantal geschatte gebeurtenissen. De verrekening vindt plaats op basis van werkelijk uitgevoerde hoeveelheden. Onder- of overschrijding van de genoemde geschatte hoeveelheden geven geen recht op herziening of verrekening van de opgegeven verrekenprijs. U geeft een prijs op per eenheid in Bijlage 03.1 Prijzenblad.
Commerciële eis 5.	De prijs voor 'Levering hooi' wordt verrekend op basis van werkelijk geleverde hoeveelheden. De verrekening vindt plaats onder de voorwaarden conform paragraaf 1.5 van deze Inschrijvingsleidraad. De verrekenprijs bestaat uit de kosten voor de aankoop van hooi inclusief eventuele transportkosten naar een (tijdelijk) depot binnen een afstand van 10km van het beheergebied. In de verrekenprijs dienen alle bij deze activiteit behorende, bijkomende kosten te zijn opgenomen. De verrekenprijs is, conform het prijzenblad, onderdeel van uw prijsopgave. In het prijzenblad is, ten behoeve van prijsvorming, uitgegaan van een fictieve, geschatte hoeveelheid. De verrekening vindt plaats op basis van werkelijk geleverde hoeveelheden. Onder- of overschrijding van de genoemde geschatte hoeveelheden geven geen recht op herziening of verrekening van de opgegeven verrekenprijs. U geeft een prijs op per eenheid in Bijlage 03.1 Prijzenblad.
Commerciële eis 6.	De prijs voor 'Bijvoeren hooi' wordt verrekend op basis van werkelijk geleverde hoeveelheden. De verrekening vindt plaats onder de voorwaarden conform paragraaf 1.5 van deze Inschrijvingsleidraad. De verrekenprijs bestaat uit het transporteren van het hooi, vanaf een tijdelijk depot op maximaal 10km afstand van het beheergebied, en aanbrenge van het hooi op de bijvoerlocaties inclusief de inzet voor het aanbieden van de voeding aan de grote grazers. In de verrekenprijs dienen alle bij deze activiteit behorende, bijkomende kosten te zijn opgenomen. De verrekenprijs is, conform het prijzenblad, onderdeel van uw prijsopgave. In het prijzenblad is, ten behoeve van prijsvorming, uitgegaan van een fictieve, geschatte hoeveelheid. De verrekening vindt plaats op basis van werkelijk geleverde hoeveelheden. Onder- of overschrijding van de genoemde geschatte hoeveelheden geven geen recht op herziening of verrekening van de opgegeven verrekenprijs. U geeft een prijs op per eenheid in Bijlage 03.1 Prijzenblad.
Commerciële eis 7.	Maximaal éénmaal per jaar, voor het eerst op 1 januari 2024, worden de door u opgegeven prijzen geïndexeerd. Ook in het geval van een negatieve indexering wordt de herziening van de tarieven doorgevoerd. De prijzen en tarieven worden geïndexeerd met een percentage te berekenen op basis van het Consumentenprijsindices (CPI) alle huishoudens, 2006=100, alle categorieën volgens de volgende prijsherzieningsformule: $\text{Prijs nieuw} = \text{Prijs oud} * (L1 / L0)$

	Daarin staat voor; Prijs oud: Prijzen conform uw inschrijving Prijs nieuw: nieuw overeen te komen prijzen L0: CPI, januari 2023 1* L1: CPI, januari 2024 1* Prijs nieuw wordt afgerond op hele euro's. 1*: Het aangegeven jaar wordt gedurende de looptijd van de Overeenkomst telkens met 1 verhoogd.
Commerciële eis 8.	U gaat akkoord met een betalingstermijn van 30 dagen.
Commerciële eis 9.	E-facturing: Opdrachtgever gaat in de komende jaren geheel over op elektronisch factureren. Dat betekent dat Opdrachtgever elektronische facturen (e-factuur) wenst te ontvangen. Een e-factuur is een gestructureerd elektronisch bestand (geen pdf) waarbij de vereiste gegevens altijd op een vaste plek met specifieke codering in het bestand staan. Zie voor meer informatie (op termijn) over e-factureren met Staatsbosbeheer: https://tradeinterop.com/e-factureren-staatsbosbeheer
Commerciële eis 10.	U voegt een gedetailleerde openbegroting van uw inschrijfprijs bij uw inschrijving bij. Uw openbegroting is in ieder geval onderverdeeld in de volgende onderdelen: 1) Uitvoeren begrazing (opsplitsing minimaal in subthema ; a. aanschaf dieren, b. toezicht/dagelijks beheer kudde, c. bijvoeren, d. verkoop vlees, e. overig) 2) Onderhoud Voorzieningen 3) Uitvoering administratie 4) Uitvoering communicatie (opsplitsen in subthema a. intern en b.extern)

Juridische eisen

	Eis
Juridische eis 1	U gaat volledig en onvoorwaardelijk akkoord met de bijgevoegde overeenkomsten: - Bijlage 05: Een opdracht tot het leveren van diensten zijnde het (laten) begrazen van alle hectares, alle gronden.
Juridische eis 2	U conformeert zich volledig en onvoorwaardelijk aan de bijgevoegde Algemene Voorwaarden Staatsbosbeheer (Bijlage 06, ARVODI) en dat bij strijdigheid van de algemene voorwaarden met de Overeenkomsten, de Overeenkomsten prevaleert.
Juridische eis 3	U gaat ermee akkoord dat andere (leverings)voorwaarden nadrukkelijk uitgesloten zijn.
Juridische eis 4	U gaat ermee akkoord dat de overeenkomst een looptijd heeft van 5 jaar en ingaat op 1 januari 2023.

Bijlage 02 Kwalitatieve gunningcriteria

Nummer	Gunningcriterium
G-1	Uitvoering kuddebeheer Uw inschrijving bevat een zo duidelijk, efficiënt en concreet mogelijk plan waarin u aangeeft hoe u de begrazing uitvoert gedurende de contractperiode. In uw plan staan minimaal de volgende onderwerpen: 1. toezicht op de grote grazers 2. sociale kuddestructuur 3. Realiseren van de gewenste kuddesamenstelling 4. afvoeren overtollige dieren 5. Dierenwelzijn (bijvoeren, veterinaire zorg) 6. Kwaliteit van de kudde (zelfredzaamheid, uiterlijk, genetische diversiteit) 7. de-domesticatie Naarmate de door u voorgestane invulling volledig is en relatief meer waarborgen bevat voor een zo goed mogelijke begrazing gedurende de contractperiode, scoort u hoger. De uitwerking bedraagt maximaal 3 pagina's enkelvoudig A-4, lettertype 9 of groter. Uw plan wordt onderdeel van de overeenkomst en is bindend. Alle door u genoemde aspecten zijn verdisconteerd in uw prijzen en tarieven.
G-2	Flexibiliteit Uw inschrijving bevat een zo duidelijk, efficiënt en concreet mogelijk plan waarin u aangeeft hoe u inspelt op veranderingen en calamiteiten gedurende de contractperiode. In uw plan staan minimaal de volgende onderwerpen: 1. Werkwijze bij hoog water 2. Inspelen op calamiteiten 3. Wijzigingen in aantallen grazers 4. Wijzigingen in kuddesamenstelling Naarmate de door u voorgestane invulling volledig is en relatief meer waarborgen bevat voor een zo goed mogelijke begrazing gedurende de contractperiode, scoort u hoger. De uitwerking bedraagt maximaal 1 pagina enkelvoudig A-4, lettertype 9 of groter. Uw plan wordt onderdeel van de overeenkomst en is bindend. Alle door u genoemde aspecten zijn verdisconteerd in uw prijzen en tarieven.
G-3	Beheerdoelen & Kwaliteit Uw inschrijving bevat een zo duidelijk, efficiënt en concreet mogelijk plan waarin u aangeeft hoe u stuurt op doelbereik van zowel natuurkwaliteit als vegetatieleggerdoelen met de grazers en opgedane kennis van het gebied. In uw plan staan minimaal de volgende onderwerpen:

	1. Wijze van sturing op natuurkwaliteit beheerdoelen. 2. Wijze van sturing op doelen vanuit de vegetatielegger 3. Het onderhoud van de voorzieningen 4. fokken in sociale kuddestructuur t.b.v. natuurdoelen Naarmate de door u voorgestane invulling volledig is en relatief meer waarborgen bevat voor een zo goed mogelijke inzet uitvoering van het selecteren en kruisen met beheerdieren gedurende de contractperiode, scoort u hoger. De uitwerking bedraagt maximaal 2 pagina's enkelvoudig A-4, lettertype 9 of groter. Uw plan wordt onderdeel van de overeenkomst en is bindend. Alle door u genoemde aspecten zijn verdisconteerd in uw prijzen en tarieven.
G-4	Communicatie Uw inschrijving bevat een zo duidelijk, efficiënt en concreet mogelijk plan waarin u volgende aspecten heeft uitgewerkt: 1. De uitvoering van de administratie 2. De wijze van communiceren met de Opdrachtgever 3. De wijze van communiceren met de omgeving 4. Veiligheid bezoekers Naar mate de door u voorgestane invulling volledig is en relatief meer waarborgen bevat, scoort u hoger. De uitwerking bedraagt maximaal 1 pagina enkelvoudig A-4, lettertype 9 of groter. Uw plan wordt onderdeel van de overeenkomst en is bindend. Alle door u genoemde aspecten zijn verdisconteerd in uw prijzen en tarieven.

Uw inschrijving bevat een zo duidelijk, efficiënt en concreet mogelijk plan waarin u aangeeft hoe u gunningscriteria G1 t/m G4 uitvoert en/of waarborgt gedurende de contractperiode. Naar mate de door u voorgestane invulling volledig en concreet is en relatief meer waarborgen bevat voor een zo goed mogelijke uitvoering gedurende de contractperiode, scoort u hoger. Dit plan bedraagt in totaal maximaal 7 pagina's enkelvoudig A-4, lettertype 9 of groter. Uw plan wordt onderdeel van de overeenkomst en is bindend. Alle door u genoemde aspecten zijn verdisconteerd in uw prijzen en tarieven.

Bijlage 03 Gunningcriterium Prijs

Nummer	Gunningcriterium
G-5	Aanbestedende dienst wenst een inschrijver te contracteren die de werkzaamheden tegen zo laag mogelijke kosten uitvoert. Voor de berekening van de score wordt de totale jaarprijs exclusief BTW genomen.

De volgende bijlage is als separate document bijgevoegd:

Bijlage 03.1 Prijzenblad

Bijlage 04 Gebiedsbeschrijving

De volgende bijlagen zijn als separate documenten bijgevoegd:

Bijlage 04.1 A Gebiedsbeschrijving
B Begrazing Noordwaard: doelen
C Overname grote grazers

Bijlage 04.2 Offerte overname kudde

Bijlage 05 Dienstenovereenkomst

De volgende bijlagen zijn als separaat document bijgevoegd:

Bijlage 05 Overeenkomst

Bijlage 06 Algemene Voorwaarden

De volgende bijlagen zijn als separaat document bijgevoegd:

Bijlage 06 Arvodi 2018 (Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van diensten)

Bijlage 07 Hoogwaterprotocol

U gaat ermee akkoord en zorgt ervoor dat dieren in geval van hoogwater tijdig in veiligheid worden gebracht. Hiervoor dient u in overleg met Opdrachtgever binnen twee maanden na definitieve gunning een hoogwaterprotocol op te stellen, volgens onderstaande richtlijnen.

U dient in dit protocol rekening te houden met de volgende scenario's:

- Scenario 1: Hoogwater korter dan 5 dagen.
- Scenario 2: Hoogwater langer dan 5 dagen. De dieren worden getransporteerd naar een hooggelegen gebied buiten het begrazingsgebied.

In het hoogwaterprotocol dienen de volgende onderwerpen terug te komen:

- Actieplan per kritieke waterstand;
- Inzichtelijk maken van de te gebruiken hoogwatervluchtplaatsen en hooggelegen terrein buiten het begrazingsgebied;
- Bijvoerprotocol;
- Opdrijf en transportprotocol;
- Communicatieprotocol.

Bijlage 08 Concept pachtovereenkomst

De volgende bijlagen zijn als separaat document bijgevoegd.

Bijlage 08.1 Concept pachtovereenkomst Rijkswaterstaat

Bijlage 08.2 Concept pachtovereenkomst Staatsbosbeheer

Bijlage 08.3 Algemene Pachtvoorwaarden Domeinen 2008